

tussen Duin & Dijk

Themanummer Weidevogels

Natuur in Noord-Holland. Jaargang 7 extra ● 2008

*Tussen Duin & Dijk is een onafhankelijk blad gewijd aan het onderzoek en de bescherming van de natuur en het landschap in Noord-Holland. Het wordt gemaakt voor en door vrijwilligers met een speciale passie voor natuur. Of die passie nu de hele natuur geldt, of specifiek vogels, vlin-
ders, vissen of vleermuizen, planten, mossen of vossen. Het tijdschrift wordt uitgegeven door de Provinciale Organisaties voor Flora en Fauna (POFF) en verschijnt viermaal per jaar.*

Redactie: Frode Numan, Bert Pijs, Wim Ruitenbeek, Peter Spannenburg, David Tempelman, Frank Visbeen, Martin Witteveldt, Piet Zomerdijk.

Redactieadres: Frank Visbeen, Blauwpijpstraat 6, 1019 KW Amsterdam.
e-mail: redactie@tussenduinendijk.nl

Website: <http://www.tussenduinendijk.nl>

Redactieraad: Friedjof van den Bergh, Bert Buizer, Nico Jonker, Klaas Kaag, Jan Marbus, Erik Menkveld, Harm Niesen, Pim de Nobel, Kees Scharringa, Johan Stuart, Dirk Tanger, Mark van Til, Wim Tijsen, Ron van 't Veer.

Vormgeving: 2B, Bredewold & Buczynski, Haringhuizen.

Druk: Springeruit Drukkerij, Schoorl.

Oplage: 1000.

© Auteursrecht voorbehouden. Overname is slechts toegestaan na voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

ISSN: 1570-7261

Richtlijnen voor kopij: Auteurs wordt verzocht om de richtlijnen voor het schrijven van een artikel op te vragen. Zij dienen zich hieraan te houden. De richtlijnen kunnen worden aangevraagd bij bovenstaand redactieadres.

Digitale Nieuwsbrief Ecoteller: Voor nieuwtjes en oproepen betreffende inventarisaties in Noord-Holland: neem een gratis abonnement op de digitale Nieuwsbrief Ecoteller via www.ecoteller.nl. De nieuwsbrief verschijnt elke drie maanden.

● Omslag en rechts: Grutto, De Zeevang bij Warder.
Foto's: Bert Pijs.

Ten geleide

Hoe verder met

Het gaat slecht met de meeste weidevogels en daardoor staan ze in het middelpunt van de belangstelling van het grote publiek, de overheid en onderzoekers. Dat heeft vooral in Noord-Holland de laatste jaren tot een schat aan nieuwe onderzoeksgegevens geleid. Weidevogels en weidevogelbeleid zijn ook voortdurend onderwerp van discussie. Wat is de beste vorm van beheer? Welke rol kunnen of moeten boeren daarbij spelen? Zelfs rijst de vraag of weidevogelbeheer überhaupt nog wel zin heeft. In de overtuiging dat alleen kennis over de effecten van weidevogelbeheer en inzicht in elkaars standpunten tot het meest effectieve beheer kunnen leiden, wil de redactie aandacht besteden aan recente onderzoeksresultaten en actuele standpunten. Daarbij is de aandacht vooral gericht op het Nationaal Landschap Laag Holland, het veenweidegebied dat nog steeds een van de belangrijke kerngebieden voor weidevogels in Nederland is. Kees Scharringa en Ron van 't Veer beschrijven de aantalontwikkeling en trends van weidevogels in Laag Holland en geven aan waar de kansen voor weidevogelbeheer in dit gebied liggen. Jort Verhulst en anderen hebben een studie gedaan naar het aanbod van insecten in graslanden als voedsel voor de kuikens van de grutto. David Kleijn heeft in de Zeevang het mogelijke positieve effect van plas-dras percelen op de vestiging van grutto's onderzocht. Wim Ruitenbeek ging op stap met Nico Vens, een warme pleitbezorger voor het behoud van het karakteristieke oude cultuurlandschap van Laag Holland. Frank Visbeen en Adriaan Guldemond laten hun licht schijnen over het effect van afschot van vossen op de kans dat weidevogels gepredeerd worden. Aad van Paassen en Mark Kuiper doen verslag van experimenten in de polder De Ronde Hoep met een gebiedsgerichte aanpak voor het weidevogelbeheer. Wim Tijsen doet al jaren onderzoek naar de tureluur op Wieringen en geeft aan dat de tureluur als één van de weinige soorten weet te profiteren van de weidevogelbescherming en beheermaatregelen. Leon Lamers en anderen beschrijven de pitrusproblematiek die in veel natuurgebieden van Laag Holland zichtbaar is en zetten vraagtekens bij de duurzaamheid van het weidevogelbeheer in deze gebieden.

● Tekening: Jos Zwarts

de weidevogels?

Giel Witte brengt de zangvogels onder weidevogels onder de aandacht, waarvoor de afgelopen twee jaar op Texel geëxperimenteerd is met beheermaatregelen. We besluiten dit themanummer met twee opiniërende bijdragen. Nico Groen en Piet Zomerdijk stellen vast dat de weidevogels in zowel natuurgebied als boerenland sterk achteruit zijn gegaan, ondanks het tot nu toe gevoerde beleid. René Klein van Natuurlijk Platteland West geeft aan dat er een groot draagvlak is bij de boeren voor het weidevogelbeheer en dat meer samenwerking tussen boeren en terreinbeheerders tot herstel van de weidevogels moet gaan leiden.

Met dit bijzondere themanummer willen we actuele informatie over de ontwikkeling van het weidevogelbeheer bundelen, in de hoop een bijdrage te leveren aan verbetering van het toekomstige beheer.

Wij danken de volgende organisaties voor hun financiële bijdragen voor dit themanummer: Provincie Noord-Holland/Vogelbescherming Nederland, Vereniging voor Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer Water, Land en Dijken, Vrijwilligersraad Natuurvereniging Waterland, Vereniging Natuurmonumenten, Nationaal landschap Laag Holland en Landschap Noord-Holland.

Voor dit themanummer is de redactie van Tussen Duin en Dijk uitgebreid met Ron van 't Veer en Kees Scharringa. Het themanummer is tot stand gekomen in samenwerking met het Kenniscentrum Weidevogels. Het Kenniscentrum is gevestigd bij Landschap Noord-Holland en heeft als doel kennis op dit gebied te ontsluiten en voorlichting en advies te geven over weidevogels.

FV

- 4 Weidevogels in Laag Holland
- 9 Voedselaanbod voor gruttokui-
kens in de Hollandse veenweide-
gebieden
- 13 De betekenis van plas-dras per-
celen voor de grutto
- 16 Op stap met Nico Vens in het
Wormer- en Jisperveld
- 18 Bestrijding van vossen en de pre-
datiekans van weidevogellegfels
- 22 Gebiedsgericht beheer Grutto's
in de Rondehoep

- 26 Tureluurs een succesnummer
- 30 Pitrus, l' enfant terrible van het
natte natuurbeheer?
- 37 Weidezangvogels in gemengd
gebied op Texel
- 40 Terug bij af? Een analyse na
dertig jaar Relatienotabeleid
- 44 Weidevogelbeheer, een geza-
menlijke verantwoordelijkheid!

